

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

O-vár. Vizi-utca. 231. szám, első emeletben

Megjelen a lap hetenként négyszer u. m. Vasárnap, Kedden, Csütörtökön és Szombaton.
Ara évenként 3 ft. 6. Hirdetési ár: négyhasábos sorért először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 kr. 6. és minden hirdetés után 30 kr. helyegj. Elkészítés a hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

A helyzet válsága.

Azon küzdelem, melyet Magyarország Ausztria minisztereivel 12 év óta folytat, tető- és így válsági ponton áll; a helyzet jellege az, a mi a tulontul megfeszített húré, a mi az evolutio stadiumáig vitt drámai cselekvényé.

Csodálatos szövődése a viszonyoknak: fatumnak mondaná az ó-kori, én Isteni Gondviselésnek nevezem s halálával borulok le előtte.

Soha el nem felejttem ama telegrammszerű iratot, midőn Paskiewits herczeg ezt írta a világosi fegyverletétel után: „Magyarország Felsége lábai előtt fekszik!” Midőn tömlőcz-kamaráinkban e szó elhangzott, ott, a hol néhány csoportban 500 honvéd tiszt volt egy ellenséges város falai között, egy kínos szótlán moraj zupta be a termeket. Mit éreztünk mi akkor, mit jelentett ama moraj — az a mi keblünk titka volt egy évtizedig, az ma is.

De a tűz nem arra van, hogy véka alá rejtsek; eszmét megsemmisíteni, a nemzeti szellemet kiöltni nem lehet.

Az idők revelációja 1859-ben elkezdődött, 1861-ben folytatódik, 1862-ben tán világosságra jő ama titok: ha megsemmisíthető-e oly ragyogó multu, oly szívós életű, anyagi és erkölcsi segélyforásokkal oly bővölköző politikai állam és nemzetiség, minő az a mi hármás hegy és négy folyam terét lakó népünk s nemzetünk.

Olyan egyenlőtlen harczt Európa tán soha sem látott, mint a minő a miénk volt a lefolyt évek alatt. Ellenfelünk a pénz, vér, szó, irás, szövetségesek, minden nemű eszközeivel szabadon élhettek le a bitófa és hohérpallóság: mi a hallgatás, türes, tanulás, kiengesztelődés, erő-recollectio negativ hatalmát tevők ellenébe, s egy megváltoztatott nemzeti politika elemeinek megalkotására szükséges lelki nyugalom és higgadság fő-fő szükségességének ösztönét és tudatát kívántuk megérlelni feleinkben.

Ellenfelünk künn, szabadon, fennhordozta tollas bokrétiáját, villogtatta fegyvereit, elfoglalta hazánkat, meghódította városainkat, népünket, közvagyonunkat, törvényeket irt elénk, ijesztett, bántott, csüggesztett, nemzeti elpusztulásunk halálórájára emlékeztetett százszor: mi külföldön bujdosunk, börtönökben szenvedtünk, rengetegeinkben, szikláink barlangjaiban — a vadak helyén — tanyáztunk, visszavonultunk szomorú hajlékunkba, tartózkodva kerestük fel városainkat, miveljük földünket s termését adóért adtuk el, engedelmeskedtünk parancsolóinknak, sirattuk hazánk jelenét, s így tölt el a gyásznak annyi esztendeje.

S ime most a világ elismeri, hogy a leverit Magyarország ügye európai ügy, hogy kibékítésétől függ Ausztria jövő sorsa, hogy Magyarországnak Ausztria igazságot szolgáltatni tartozik.

Tehát a mi fegyverrel meghódított szegény nemzetünk mégis oda jutott, hogy követeléseit alkotmányos uton ezer éves királyi székeknek zsámolyára letehetné, hogy tehát felszabadításának óráját Európa nagyobb részének biztatása mellett méltán várhatja. És így e pillanatban a magyar ügy a legfontosabb európai kérdés: gordiusi göcs, melyet meg kell oldani, Oedipusi talány, melyet meg kell fejteni, Sybillakönyv, melyet Ausztriának el kell fogadni, vagy az ránézve őket keresztet elveszteni.

Vajjon őszintén fognak-e igyekezni ama göcs végső fonalszálát megtalálni, melynél fogva aztán az egész gombolyagot szépen fel lehet oldani? Vajjon hallgatni fognak-e ama böles hazánkfiaira s az európai jelen helyzetet ama nagy tanulságát megértik-e, a kik és a mely egyiránt a törvényes alapra viszállást javallják? Vajjon elfogadják-e az 1723—92 és 1848-diki törvényeket, ama végzettetjes Sybillakönyveket, melyek egyedüli gyógyíra a multnak, békés kifejlesztője a bonyolult jelennek, biztos kezezsége a jövőnek?

Vagy pedig az immár tovább nem feszíthető húrral tesznek még egy minden oldalról mindent kockáztató kísérletet? S nemzetünket, ezt a gonoszna gonoszabb bonyodalmakba szőtt történeti drámahőst oda akarják kényszeríteni, hogy a cselek-

vény megoldás eszközét a költőknél szokásos „Deus ex machina” — végső segélyében keresse és találja meg?

Nem hiszem. Ily irányt egyik másik hírlapírói töredékről feltehetni, mert az osztrák hírlapírók egy részének politikában s alkotmányosságban való éretlenségéhez, kiskoruságához, sőt nyilvános tudatlanságukhoz hasonlót látni nem lehet. De hogy azon körök, melyek hivatva lesznek a kérdésben határozó tanácsot adni, ily iránynak legyenek fölmácsai, feltelni nem tudom. Ez a birodalom sorsával való kockajáték lenne, mit alig hiszem, hogy tenni akarhassanak.

Hogy követelésünket bizonyos mértékig elismerik, ez előttem tisztán áll. Ausztria miniszterei annyit vettek el tőlünk 1849-ben, hogy ő felsége sokat, nagyon is sokat engedhet vissza most, s mégis kétségtelenül nélkülözni fogunk sok olyat, a mi az előtt miénk volt s a minék Isten igazsága és alkotmányunk szerint miénknek kell lenni. Azt, hogy mindeinket visszaadják, nem képzelem, mivel nem talállok reá multunkban analógiát. Ausztria politikájának két sarkpontja van: kedvező alkalmakkor hatalmát a lehetőségig kiterjeszteni, kedvezőtlen helyzetekben egy részét jó áron kibocsátani. Én most nem látom ez esetet fenforogni. 1723-ban engedett követelésünknek, mivel az örökösödésnek a leányra is kiterjesztése forgott fenn; 1792-ben is igen, mivel Franciaország szabadságharcra kényszerítő nyomást gyakorolt rá; 1848-ban hasonlóképen az idő és közszellem, valamint a francia társadalmat ért változások együttesen folytak be az akkori eredményekre. Most béke van Európában, fegyveres béke az igaz, de a kinek ideje van, élete van — azt mondja a példa beszéd. Hát ha ezzel tartanak az osztrák miniszterek. Tavasszal tán hajlandóbbak lehetnek.

Azonban történjék, a minék történni kell. Megvagyok győződve, hogy sem azzal, ha mindent visszanyertünk, sem azzal, ha csak egy része jő vissza törvényes hirtokunknak, az ügy bevégződve nem, csak megkezdődve lesz: új küzdőterre lépik nemzet és ország, újra a korona és kormány! Küzdés, cselekvés, diplomai alkuk, önmérséklet, türes, folytonos éberség és erély lesz a mi teendők azután is. Ha mindent visszanyerünk, a testvér népiségek követeléseivel éppen úgy fogják bénítani alkotmányos és nemzeti örök kifejlését mint 1848-ban — az elemek jól elkészítvük, a föld merőben bevetve, elboronálva, alkalmassá téve gyom- és virágtermésre. A mi tisztunk, hogy megújuló szabadságunk, az átoknak és bajoknak is megújulását ne idézze elő. Ha pedig csak egy része jő vissza igaz sajátunknak: akkor is a higgadság, eszély és meszelátás politikáját kell követnünk, hogy a jelen el ne mérgesedjék, a jövő fejlődési útját el ne vágjuk, a testvéreink érettebbjeivel való frigyünket fel ne bontsuk, legkivált pedig, hogy — ne kockáztassunk.

Magyarország léthajójának pilanatnyi lökést adhat egyik vagy másik miniszteri leirat, — irányát állandóan meg nem változtathatja semmi más, mint a mi bűnünk, vagy a mi akarunk.

Országgyűlési tárgyalások és hírek.

A képviselőház LIX-diki ülése július 15-én.

Elnök: Ghyezzy Kálmán.

Jegyző: Cseregry Imre.

A mult üléss jegyzőkönyvének meghitelesítése után elnök jelentést tesz az időközben érkezett iratokról.

Nagy-Szombat városa közönsége órást tesz a Turóc-Szt.-Mártonban tartott értekezlet határozatait és kívánatai ellen, tiltakozik az ellen, hogy az ország területéből külön terület hasítottassék ki, kijelenté, hogy inkább kívánna Nagy-Szombat városa hazánk legutolsó helységének tekintetni, mint fővárosa lenni valamely küllőn tót területnek, (Eljenzés) s hogy a nemzetiségi kérdés megoldását a képviselőháztól bízalommal várja.

Hasonlókép tiltakozik a T.-Szt.-Mártonban tartott értekezlet ellen Trencsénmegye közönsége, kijelentvén, mikép a haza szabadságaért s az ország integritásáért élni halmi kíván.

Nyitra-megye alispánja a nevezett megye által a t.-sz.-mártoni értekezlet ellen kevéssel ezelőtt beadott óvás támogatására 80 s néhány nyitramegyei tót helység bizalmi szavazatát küldi a képviselőházhhoz.

E három rendbeli iratok a nemzetiségi kérdésben működő bizottmányoknak fognak átadatni.

Enying mezővárosa közönsége panaszt emelvén a törvénytelen adó erővel behajtása ellen, tudatja a képviselőházzal, mikép a lakosság nagyobb része, — zaklatva leirhatlan zsarolásakkal — kényszerítve érzé magát a törvénytelen adót sarcz gyanánt lefizetni.

A Hajdukerület hasonlólag adó tárgyában nyújt be folyamodványt.

Borsodmegye közönsége a miskolci r. k. gymnasiumnak ismét 6 osztályúvá alakítása, és annál az osztrák kormány által behozott tanadó eltörlése iránt folyamodik a képviselőházhhoz.

Gömörmegye, Alsó-Hangó községe a tagosítás alkalmával szenvedett sérelmeket kéri megorvosoltatni.

Nyitra-Alváros közönsége kéri, mikép a nevezett város az 1848. törvények és IV. Béla királytól nyert kiváltságsevele alapján azon városok közé soroztassék, melyek, mint önálló lakóságok, közdolgait minden más hűtőstől függetlenül kezdik.

Schönwiesner N. sopronmegyei lakos nevét Szépmezőire kívánja átváltoztatni. (Tetszés.) (E négy folyamodvány a kérvényi bizottmányhoz tétetik át.)

A budai magyar népszínház alapítását segélyző bizottmány kéri a házat, mikép a nevezett célt fölkarolja, s anyagi segítséget is nyújtson.

(Aláírási iv fog megnyitni.)

Szaplonczay József a t.-sz.-mártoni értekezlet elleni tiltakozásokat kinyomatni s a tagok közt kiosztatni kéri. (Közhelyeslés.)

Elnök ez értelemben kimondja a határozatot.

Ezután a napirend szerint az országgyűlés teendői iránti határozat javaslatá levén tárgyalandó, ezen javaslat fölolvastatik.

Lónyay Menyhért azt a 9 bizottmányoknak véli megvizsgálás végett átadandónak. (Közhelyeslés.)

Elnök úgy hiszi, mikép, hogy a 9 osztály a rábizott 3—4 nagyobb tárgybán működhessek, a legközlebbi ülés csak jövő csütörtökön lenne tartandó. (Helyes!)

Bernáth Zsigmond az adóügyben kiküldött bizottmány tagjait ma d. u. 5 órára kéri megjelenésre a muzeumban; az állandó igazoló választmány tagjait pedig holnap reggel 10 órára.

Ráday Gedeon gr. a kérvényi bizottmány tagjait hiba össze holnap reggel 10 órára.

Zsarnay Imre a fölküldött föllíratot nemcsak a törvényhatóságokkal, hanem minden Magyarországnak létező egyes helységgel külön példányban kívánja közölni.

Kubinyi Ferencz a muzeum tárgyában működő választmányt holnaputáni d. u. 5 órára kéri összejövetelre.

Bónis Sámuel Zsanay Imre indítványát illetőleg úgy vélekedik, hogy az nem fogadható el az egész háztól, mintán minden egyes képviselőnek ugys kötelessége a föllíratot a választókerületbeli községekkel közölni. (Helyeslés.)

Hasonlókép nyilatkozik Tisza Kálmán, ki főkép azért kívánja a kérdéses indítványt mellőztetni, nehogy annak elfogadtatásából azon következtetés vonathassék, hogy a nép a föllíratot — melyet a képviselőház az 6 nevében irt — nem ismeri, nem érti; holott szóló meggyőződése szerint éppen az az országgyűlés egyedüli reménye és szerencséje, hogy a nép azon föllíratot s Magyarországi jogait éppen oly jól érti, — ha nem is részletesebben, de általánosságban, — mint képviselői. (Közhelyeslés.)

Elnök szerint holnap a bizottmányok, holnapután pedig az osztályok működhetnek.

Bónis Sámuel azt indítványozza, hogy mintán sok képviselő egyszerre több bizottmány tagja, zavar elkerülése végett a bizottmányok elnökei az ülések idejéről előbb maguk közt értekezhetnének, s csak úgy hirdetnék ki az időt, melyben az illető bizottmányok működni fognak.

Más tárgya a napirenden nem levén, az ülés 11 órákor eloszlott. M. S.

Horvát országgyűlés.

— A jul. 11-diki ülésben a nibniki kerület egy irata olvastatik fel, melyben e kerület, képviselője, Kvaterniknek elismerőleg bizalmat szavaz a néhány választótól küldött bizalmatlansági szavazat ellenében, s kéri az országgyűlést, hogy e magyar armányok ellen lépéseket tegyen. Azután felolvastatik az „Allg. Ztg” szerkesztőjének felelete a horvát bsn levélre, melyben kijelenti, hogy e lap 50-dik száma „beküldöttje” irójának megnevezésére a törvények értelmében nincs köteleze. A bsn azt indítványozza, hogy a felelet perkezdéseért az illető hatóságnak adassék át; az indítványt az országgyűlés elfogadja. Kvaternik még egyszer védelmezi s indokolja terjedelmes beszédben indítványát. Ez gyakorlati s kivethető, a magyarok táborába őszinte horvát szívet hoz, a központi bizottmány javaslatá pedig bizalmatlanságot, egyenlenséget, viszályt. A szónok közül egyik sem czáfolá meg ez ajánlat indokait és előnyeit. Mindnyájan akarják a Magyarbónnali uniót; e czélt azonban közvetlenül, Bécs nélkül akarja elérni, míg a másik két ajánlat ezt csak közvetve akarja tenni s a birod. tanácsba vezetnek. Beszéde folyamában kikel néhány előttem szóló állításai ellen, s indítványát végre a haza s a nemzet

érdekében elfogadásra ajánlja, mely ezáltal egész Európa előtt bebizonyítja politikai érettségét s önállóságát.

— A jul. 12-ki ülésben a képviselők napidíja 5 fnt lakáspénzben határozatát meg, a képviselők ezenkívül az ide s. visszatérési költségeinek fedezésére mérföldenként 1 fntot kapnak. Ezután Vencesina a központi bizottság indítványát érdeklően beszél. Ugy tünteti fel, mint a magyarokkal unio egyetlen lehetséges alapját. Beszéde folyamán a „tót nem ember“ magyar közmondás s a magyar 1848-ki törvényekre emlékeztet. Ezekhez még most is szigorú ragaszkodnak a magyarok, s ezek éppen alkalmasak arra, hogy a szlávokat erkölcsileg tönkre tegyék. Figyelmet a hátrányokra (?), melyek a horvátokat a magyarokkal azelőtti unio következtében érték, mely uniót a siami törpepárral hasonlítja össze, melynél mindketten megkárosultak s tönkrejutottak. A magyarokkal uniónak mindenekelőtt meg kell felelnie nemzetünk érdekei s becsületének és éppen ezt kívánja a központi javaslat.

Ma déli 12 órakor történik az e kérdésbeni szavazat. (Eredményét már közöltük).

Szász nemzeti gyűlés.

Előttünk fekszik a „Sieb. Bote“ jelentése a szász nemzeti gyűlés f. hó 13-diki üléséről. Hogy ez ülés hanyadik, határozottan nem tudjuk, mert az első ülésnek nem tartattak nyilvánosan, s a hírlapi közlemények erről nem emlékeznek, holott ez nélkülözhetetlen szükség, hogy számbavehesse a közönség: vajjon p. o. a július 6-diki ülés óta (melyről mult számunkban közöltünk egyetmást) egész 13-dikáig volt-e vagy nem volt több ülés? Mi sok fontosságot helyezünk arra, hogy ezen sajtószerű gyűlés minden lényegesebb mozzanata lehetőleg nyilvánosság elbe hozassék, s nem tudjuk eléggé kifejezni sajnálatunkat a felett, hogy a magyar lapoknál e tekintetben nem lévén eredeti levelezőjük, csak a centralisatio és germanizálás elvének szolgálatában álló a „Herm. Ztg.“ vagy „Sieb. Bote“ saját szempontu felfogása után közölgethetünk valamit. Ha a legközelebbi ülésük óta a tárgyalások nyilvánosan folynak, akkor hallgatógynánt bárki is megjelenhet, s végig tanuja lehet a vitaközlásoknek, ha nem restelli. Miután pedig e gyűlésnek a mostani politikai viszonyok közti fontosságát ha tulbecsülni nem, de kisebbitni se lehet, bárki is csak a közérdeknek tenne szolgálatot, ha az eredményt nyomorú nyoma figyelemmel kísérve, nyilvánosságra hozná, s mintegy gyakorlatias közjogi tanulmány tárgyává lenne. Lapunk hasábjai mindig nyitva állanak hasonló tárgyu tudósításoknak.

Az említett 13-diki gyűlésben a n.-szebeni, brassói és nagy-sinki követek több reudbeli indítványai voltak napirenden. De az előbb a mult gyűlésről vitt jegyzőkönyv hitelesítésével kezdődött, melynek felolvasását az elnök nemzeti gróf azon megjegyzéssel szakította félbe, hogy időnyelés tekintetéből tán czélszerűbb lenne az egyes községek indítványait, melyek az előleges tanácskozmányoknál véleményes tudósítás végett a bizottsághoz utasítottak, csak röviden a főtárgy kiemelésével iktatni be.

Gull, segesvári követ azon véleményben van, hogy az általuk küldött névben tett indítványok egész terjedelmükben véssenek fel a jegyzőkönyvbe, miután küldők megbízásának csak ekép felelhetnek meg.

Ezen véleményt pártolják Schwarz és Ohnitz követek, azonban n.-szebeni követ, báró Konradshelm az elnök által indítványozott kivonatozás mellett emel szót.

Biedersfeld, medgyesi követ nyilvánítja, hogy minden indítvány a maga terjedelmében veendő fel; azok különben is oly szabatosan és határozottan szerkesztvél, hogy alig lennének kivonatozhatók.

Eitel szintén a szószentí felvétel mellett szól, de indítványozza, hogy a jegyzőkönyv hitelesítése egy bizottsághoz utasítsák, s az ne a teljesülésben történjék. (Kialtások: Ez nem egyezik az ügyrenddel).

A feltűnő többség az eddigi eljárás mellett nyilatkozik, a jegyzőkönyv felolvasása az előbbi mód szerint folytatatik, s bezáratik.

A Brassó és Nagy-Sink által benyújtott indítványokat illetőleg előadó gyanánt b. Konradshelm szerepelt. A nevezetesebb indítványok következők:

Brassó indítványozza, hogy a volt osztrák törvénykezés szerinti hosszadalmas, időrabló és költséges eljárás úgy a polgári, mint a büntető ügyeket illetőleg szüntessék meg és hozassanak gyakorlatba új eljárások, melyek az 1848 előtt a szász területen érvényben volt szabályok és statut. törvénykönyvvel hozassanak kapcsolatba.

Ezen indítvány véleményes tudósítás végett a politikai és törvénykezési bizottsághoz utasítottak.

Brassónak másik indítványa szerint a statutaris törvénykönyv a megváltozott idő- és szászok életviszonyainak tekintetéből tízetes revisio alá lenne veendő, s aztán az erdélyi szász földre nézve egyedül érvényes törvénykönyv gyanánt behozandó.

Előadó a politikai bizottsághoz utasítandónak tartja. Gull annak tárgyalása ellen nyilatkozik. Schwarz, segesvári követ utóbbi pártolva, a dolog szavazásra kerül, s 10 szavazattal 8 ellenében határozatik, hogy Brassó utóbbi indítványa ne bocsátsassék tárgyalás alá.

Más indítványa Brassónak, hogy a regulativum punctumok korszerűt és szabadlevű revisio alá vessenek elfogadtattak és a politikai-törvénykezési bizottsághoz utasítottak.

Nagy-Sink indítványa: Ideiglenes megtartása az osztr. polg. törvénykönyv és büntető eljárásnak 13. szavazattal 6 ellenében elvetettetik.

Nagy-Sinknek további indítványai u. m. a jelenleg gyakorlatban levő büntető és polg. perrendtartás revisioja és a szászöldi viszonyokhoz alkalmazása iránt; továbbá a regulativum punctumok revisioja, s egy általános alapszabály terelése iránt; végül a régebbi eljárás felújítása érdekében a hagyaték ügyeknél az osztr. törvények által szükségessé tett módosítások mellett, — minden vita nélkül tárgyalás alá bocsátsátsák és az illető bizottsághoz utasítottak véleményes tudósítástétel végett.

N.-Sink indítványozza, hogy a közigazgatási költségek edzésére állítsassék vissza azon adópölés, mely a szász-

földön az ugynevezett quantum militarhoz képest minden fnt után 13 v. 20 krig kivettetik. Stebriger ezt a mostani adórendszer szerint alig hiszi kivihetőnek, de reméli, hogy a régi adórendszer ismét gyakorlatba fog hozatni. Szavazásra kerülve, az indítvány nagy többséggel elfogadtattott.

N.-Sink indítványa egy állandó főtörvényszék felállítását 8 bíróval a n. gróf elnökele alatt; továbbá a hivatalnok fizetések korszerű rendezését, s hogy a községi előjárások hatásköre szélesítsessék ki egész az 50 fntos ügyekbeni ítélőhatási jogig. Ezen három indítvány minden vita nélkül elfogadtattott.

N.-Sink indítványozza: hogy a küldöttek napidíja a nemzeti pénztárból fizetessék. Egy kis vita után, szavazásra kerülve 15 szavazattal 4 ellenében a politikai bizottsághoz utasítottak.

Végül előadó jelenti, hogy valószínűleg tévedésből két oly irat is adatott ki ezen referadára, melyek nem oda tartozók. Az egyik a főkörmányszéknek egy leirata a vásártörvényszékekkel illetőleg. A másik a finanz-landes-directionnak egy átirata, melyben kéri a nemzetgyűlést, hogy bizonyos helységekbe a hátralék-tizedpótlékösszegeket politikai uton hajtsa be. — Előadó indítványozza, hogy küldessék vissza azon kijelentéssel, hogy a nemzeti gyűlés, mint törvényhozó testület nem teheti meg a kívánt lépést, s ennél fogva forduljon az illető székhivatalok és tisztségekhez.

Ezen indítvány hosszas vitára adott alkalmat, melyet a „Sieb. Bote“ üdvösebbnek talál „hallgatással mellőzni.“ Gull úgy hiszi, jobb lesz csak azt hozni fel, hogy a nemzetgyűlés hivatalos állásánál fogva nincs azon helyzetben, hogy a kívánatnak megfelelhessen, Végre is szavazásra kerülve a dolog, Gull indítványa határozattal elvetettetik.

És most e száraz vázlat után, legyen szabad egy pár önálló megjegyzést tennünk.

Ezen utóbbi indítvány, úgy látszik, oly igényteljes nyilatkozatokra adott alkalmat, melyeknek helyessége iránt a vélemények merőben megoszlottak, s ebből oly vita madott, a melyet a S. B. nemcsak „hosszadalmas“ és „unerquicklich“-nek mond, hanem „hallgatással mellőzendőnek“ is hisz. Hinnünk kell, hogy az előadó urnak azon megjegyzése, miszerint „a szász nemzeti gyűlés törvényhozó testület“ némely tagok által oly magyarázatot nyerhetett, a mely tán e gyűlés hatáskörének átlépésére czélzó törekvésnek lett volna beszámítható, de ama kifejezés fölcseréltetvén a „a nemzeti gyűlés hivatalos állása stb.“ mérsékeltbb indoklással, a „hallgatással mellőztöttekre“ nézve tán megnyugtathatjuk olvasóinknak a homályos tudósítás által könnyen felidézhetett gyanuját, s ezen kinyilatkoztatás által, úgy hiszszük, a szász nemzeti gyűlés irányábani méltányossági adónkat is leróttuk.

Mi nem is tesszük fel a t. gyűlésről, hogy magának törvényhozási tekintetben több jogot tulajdonítson; mint a melynél fogva helyhatósági kérdésben bármely más önálló törvényhatóság (megyeszék, sz. k. város) közgyűlési végzését az országos törvényhozás korlátai között és jóváhagyásával kötelező erejűvé, törvény-érvényre emelhet.

A mi aggodalmat költöthetne, csupán azon körülmény lehetne, hogy: jóllehet az 1791: 13 cz. által a szász nemzet biztosított az iránt, hogy nemzeti gyűlése, székei, vidékei, városai, községek mind a hivatalnokok választására, mind közigazgatási, nemzetgazdasági és igazságszolgáltatási kormányzatára nézve törvényszerű és a Leopoldi diploma szerinti állapotában meg fog tartatni, mindazonáltal e jogokkal a szász nemzet nem élt; politikai élete 1795-, 1797-, s 1805-ben az országgyűlésen kívül kelt udvari rendeleték által lévén szabályozva, melyek szoros értelemben véve törvény erejével nem bírnak, s a melyeket a szász nemzet el se fogadhatott volna a polgári alkotmány közegyetértéssel fentartását parancsoló unionis jurementomnál fogva.

De mi reméljük, hogy a mostani szász nemzeti gyűlés meg fogja találni azon tért, a mely a nemzet jogainak egyedüli szilárd alapja, s a politikai viszonyok jelenlegi hullámzása közben nem fog tulkapkodni azon mentőszírt, a melyet a törvényben mindnyájon bírnak. Nyugodtan várjuk a gyűlés további tanácskozásait, s nem kételkedünk, hogy tagjai kellőleg átérzik azon felelősséget, mely reájok nehezedik.

H. S.

A választásleirát. A „Pesti Hirnök“-nek talán legtöbb igaza van, milőn 16-ki számában ezt írja: „az értekezletek menetéről a legmélyebb titoktartás uralg s ugy látszik, mintha az értekezlet részvevőinek mindegyike szavat adta volna, hogy a legmagas leirat leérkezéig a nyilvánosság elé egy bett sem tár. A néhány hírlaptól s tárgybán hozott tudósításokat, a „D. Ztg.“ rejtvényes kitérőseit is ideértve, oly hírekkel kell neveznünk, melyeket mindegyik egyéni nézetei szerint változtathat és vágyai, reményei szerint módosíthat.“

Azonban valamit soha sem volt, úgy soha sem is lesz az mind szentírás, a mit a hírlapok írnak; de azért nagy események vajadásának körülményei kétségen kívül azok történelmeknek kiégéséhez tartoznak, s e szempontból már a leginkább hírvagyóknak is megvan a jellemzősége.

A „P. Lloyd“-nak írják Bécsből jul. 15-ről: „Az „Ost D. P.“ ma tudni akarja, hogy a német miniszterek tegnap

ülésekben a magyar munkálatot felvetették. E tudósítás hamis. A miniszterek tegnap csupán általánosságban beszéltek a magyar javaslat felett s közölték a kormányférfiakkal a német javaslatot. Ezt az udvari kancellária mai értekezletében, mely öt egész óráig tartott s az országbírók is résztvettek benne, áttanulmányozták. A miniszterium két töredéke közti egyetértés, ugy látszik, nem nagy előlépéseket tett; mindamellett a magyar körökben legkevésbé sem nyomott a hangulat. Ugy látszik, meg vannak elégedve a munkálattal, s remélik, hogy azzal valamit az uralkodónál, úgy az országban is jó fogadtatást találnak. Jellemző, hogy néhány nap óta oly körökben, melyek a német miniszteriumhoz közelebb állnak, october 20-ról igenis sokat, de febr. 26-ról többé semmit sem beszélnek. Schmerling ur barátainak megnyugtatóra következő monda kering: egy kitűnő német író, ki Schm. urat még Frankfurtból ismeri találkoztott egy társas körben az államminiszterrel. A tarsalgás a magyar kérdés felett folyt. „En a birodalmat igen szorult helyzetben látom, mond az író; ha kiegyezés nem lesz a magyarokkal, ez egy nagy veszély a birodalomra nézve; ha pedig sikerül a kiegyezés, ez csak a febr. 26-ki alapon kívül történetik, akkor ön visszalép s ezt én hasonlag szerencsétlenségnek tartom a szabadság ügyére nézve Ausztriában.“ Erre Schm. ur következőleg felelt: „Ne úgy fogja fel ön a dolgot. Én nem veszem azt oly élesen s általában nem szoktam a beretváncok eléli. Ha okkal móddal engedhetek a nélkül, hogy a bizalom valódi érdekét veszélyeztetnem, okkal móddal engedni fogok.“ A miniszter ur ezen szavait jól értesült körökben beszélik; ha tehát a lapok itt amott azt az észrevételt teszik, hogy Schm. ur szilárdul tartja állomását, ez éppen semmit sem bizonyít a magyar várakozások ellen.

Ugyanazon lapot egy nappal később, 16-ról ekkép tudósítják: „Éppen most értesülök, hogy Magyarország ügye igen kedvezőleg áll. A német miniszterek véleménye meg hasonlik a követendő politika felett.“

A „Pressé“ jul. 15-ről: Tegnapelőtt délután a német miniszterek értekezletet tartottak. Az összes miniszterek hírszerint abban egyeztek meg, hogy „az összes alkotmány elveit feltétlenül fentartják.“ Ily értelemben van szerkesztve a német miniszterek leirat-vázlata is. Nevezetesen nem hajlandók az Erdélyt és a délszláv tartományok reintegrátását illető magyar követelményeket teljesíteni. A tegnap reggel tartott miniszter-értekezletben, melyben Rainer főherczeg elnököl, mind a magyar, mind a német leirat-vázlat felolvasatott; az utóbbi a magyar államférfiak részéről heves ellenmondásokban részesült. Mindkét vázlat ő felsége kezében van, kitől e kérdés vélegleges eldöntése függ s legközelebb meg is történik. Más részről azt is hallani, „hogy a miniszterium mindkét pártja a hivatalbani megmaradást illető, vázlatok elfogadásától tétellezte fel“, az egyezkedés tehát ki van zárva. Ma reggel ismét miniszter-értekezlet tartatik és pedig a császár elnökele alatt.

A „Vaterland“: A császár elnökele alatti, a magyar leirat felett tanácskozandó miniszter-értekezlet ma sem tartott meg, s késő esti óráig, melyben e czikket írjuk, holnapra sem volt ily értekezlet kibírdetve. A helybeli lapoktól úgy nevezett „szülkebeli miniszter tanács“ több értekezletet tartott azonban, s a magyar államférfiak is, ámbár illető vázlatuk már elkészült, szintén folytatják értekezleteiket. Azt mondják, hogy eredeti dolgozatuk mellett egy közbenjárói ajánlat is létezik, mely a véghatározó értekezletekben szintén szerepet játszik.

A „Neuest. Nachr.“ A magyar ügy felett a két utóbbi nap semmi megállapodás nem történt. A mit előre lehetett látni, bekövetkezett: a német miniszterek és magyar kormányférfiak közti nézetkülönbség miniszterválsággá fejlett ki. Hónapok óta készül e válságos pillanat. A végleges elhatározás mindannyiszor el lön napolva compromissumok által; de az elviszkadás a német miniszterek és magyar tanácsosok között kiegyenlítettlen maradt, a minő volt a februárius patens megjelenése óta. A kir. válasznak e meg-hasonlást elvégre ki kell egyenliteni; vagy be kell következni, a korona tanácsosai közti két párt egyike visszalépésének. De vajjon nem lehetséges-e egy újabb compromissum? Bizonyára lehetséges, de csak úgy, ha a Schmerling miniszterium hajlandó a februárius alkotmányának törvényes utoni megváltoztatását eszközölni, a mint a magyar országgyűlésnek is lehetségesítnie kell a 48-diki törvények módosítását.

Az „Ost. D. P.“ jul. 16-iki száma szerint vasárnap az összes miniszterium tanácskozmányt tartott Rainer főherczeg elnökele alatt, hol a m. kórltnok is jelen volt. Az egy-mással ellenkező nézetek egyesítése nem sikerült, minél fogva következő napra egy ő felsége elnökele alatt tartandó miniszteri értekezlet hivatott össze. Hogy itt melyik javaslat fogadtatott el, nem tudja, de arról határozottan biztosítva van, hogy ő felsége a birodalom többi tartományainak kölcsönzött alkotmányhoz szorosan ragaszkodik. Egy könnyomatú értesítő szerint, mely néha hivatalos forrásból merit, mind a két kormánytöredék saját leirati tervének elfogadásához kö-tötte hivatalát. Ez utóbbi tényre vonatkozólag már nyolcz nap előtt intézkedett mind a két töredék, hogy a kilépendők helyét mások pótolhassák. Innen magyarázta ki magának a nevezett lap azon értesítéseket, melyek Schmerling ur és némely ismeretes magyar személyiségek, másfől Seisen gr., Clam gr. és Hübner báró közt folytak.

A „Don. Ztg.“ folytatja szokott örjöngését. Szerinte a személyes uniora csak a tények elfordításával lehet ráfogni, hogy annak még csak árnyéka is létezett valaha a magyar-osztrák viszonyok között. Az ő véleménye szerint nemcsak a személyes unio eszméjével, hanem az ugynevezett két oldalú szerződéssel is határozottan és örökre szakítani kell. Nincs egyéb hátra, mint sürgetőleg felszólítani az országgyűlést, hogy küldje fel követeit a birodalmi gyűlésbe.

Alpestes. jul. 5. — Becces lapja 102. száma alatt alpesteri tudósítja ifj. K. M. oly vádakat emel tudósításában a községi előjáróság és birtokosság ellen, miket hallgatással mellőztem nem lehet, azért is főleg, hogy én mint az alpesteri ev. ref. egyház gondnoka is mellékösen érde-

kelve vagyok s a mint ön ifj. K. M. ur alaptalan és igaztalan vádjainak, úgy tulajdon igazolásaimnak is, számítva t. szerkesztő ur lovagiasságára, becses lapjába remélem tért engedend.

A mi ifj. K. M. ur első vádját illeti, „hogy a falusi elöljáróság, sem iskola, sem az ekklesi szamára egy fillért sem szerzett.” Nagyon hibás állítás, mert az iskola építésére tett eddigi kiadást 2933 v. forint és 28 kr. a forradalom után átvett iskola építési tőke, a mely csak 630 forint volt és ennek 4 évi hátralék kamatja, hogy fedezhette volna? mert pirulással kell megvalanunk, hogy mi eddig közvetőleg tulajdon zsebtükből egy fillért sem adóztunk. De hát honnan van a kiadás? Jobb lesz vala tudósító urnak számadásaimat felkérni, a melyekből meggyőződhetett volna, hogy 1851-ben a koresoma-hasonbérből jött be az iskola számára 275 forint, 1852-ben ugyan koresoma-hasonbérből 260 frt. 1857-ben legelőbb 250 frt, koresoma-hasonbérből 875 frt. 1859-ben legelőbb 175 ft és 860-ban koresoma-hasonbérből 259 ft és 53 kr. E szerint a forradalom innen koresoma-hasonbérből és legelőbb jött be az iskola számára összesen 2500 frt és 31 kr mind váltóban. S már most is állítja ön t. tudósító ur, hogy a k. elöljáróság 12 év alatt az egyház és iskola részére semmit sem szerzett? Községi magyar iskolánk föl van építve, mert a még hátralévő asztalos és lakatos munka, annak teljes bevégzését nem akadályozza, a leendő kiadásokra is biztosítva vagyunk, az épület milyensége a megyebeli akadémiai városi iskolával kiállja a versenyt, csak már a tanítói díjról kell gondoskodnunk. Ezt előre látva a községi elöljáróság a volt abszolút kormány alatt a község részéről befizetett státus kölcsönöri kötelezvényeket, igyekezett az iskola részére átadni a községbeliekkel, mely is 2000 frtot tesz pengő pénzben, melynek 5 százalékos kamata a tanítói díj pótlásában igen nagy segítségünkre lett volna. Noha nyomasztó körülmények közt fizették, de kezdetek már ezen nézett megvárakozni és szinte hajlandók voltak az iskolának átadni. Bekövetkezett az alkotmányos rendszer, tetszett két birtokosnak tán népszerűség megszerzésére tekintetből a népet felizgatni s előbb a főispán urat, a szolgabíró és azután a tisztséget ostromolni, hogy a kötelezvények adassanak ki nekik. A főispán ur és a tisztség a tény állásáról értesülvén, egy bizottmányt nevezett ki az illető főbíró és szolgabíróból, kötelezőgüké tevé a községben kiszállva a népet reábirni igyekezni a kölcsönnek az iskola részére teendő átengedése. A főbíró román szűletű értelmes egyéniség, mindent megtett; de a népet nem lehetett már megtéríteni; mert mi könnyebb, mint az értetlen népet fölizgatni pénzkaphatási reményre, kivált községünkben, hol fájdalom! a nép akkora mértékben van demoralisálva. Ezt látva az érdemes főbíró ur, kivitte nagy bajjal, hogy a kötelezvények eddigi kamatait az iskolának átadják; de ez a tanítói díjt csak egy évig biztosítaná, ezután egyeztünk belé az ottan jelenlévő birtokosok és községbeliek, hogy a mint az abszolút kormány alatt koresomai jogunkat nélkülöztük, azt még 3 évig nélkülözzük s ha jelen nem lévő egyik főbb birtokos társunk is beleegyezend, abbéli jövedelmünk, részint a tanítói díj pótlásául, részint pedig a tőke neveléséül adjuk át az iskolának. Bizunk, hogy 3 év alatt az álladalom erősödik és 1847/8-ki XX-dik §-sa szerint az egyház és iskola szükségait az álladalom fedezi. Terhelő lévén a községnek, hogy magyar és román tanítót tartson (a községnek 2/3-de román) abban állapodtunk meg, hogy a már csaknem fölülött magyar iskolában oly tanítót hozassunk, ki a román igényeknek is megfelelően, a románok is nyilatkoztak, hogy ekkor koresomajogbeli illetményeiket nem kívánják elkülöníteni, mely egyezményt közönségesen aláírtuk a jelenlévők. Erre tetszett a tudósító urnak azt írni, hogy nem írta alá s mint a kinek éppen oly koresomáróloltatási joga van, mint akárcinek, protestál ellene, nagyon tagadom; s ha elolvassa ön a. A. r. XXXII. tit. 1-ső articult, meg fog győződni ön is az ellenkezőről. Saját helyzetünk kényszerít oly tanítót tartani, ki a román nyelvet is értse, hol a magyarság se fiatal, se örege nem beszél anyanyelvét. Ide ezelő tudósító ur második vádjával. Ugyan kérem mi bünt követtünk el? bűn-e az, hogy a román testvér nemzet gyermekeit is hajlandók vagyunk iskolánkba fölvenni? és bűn az, hogy ha a tanítót köteleztük, hogy a román gyermekeket a magyar betűk mellett a román betűkre is tanítsa? Ugyan mi veszélyt lát ön abban? Ha ön is akkor a gyűlésbe eljön, hallhatja derék főbírák mind a két nemzetbe intézett szavait, igyekeztek gyermekeiket együttes szoktatni, hogy az idegenség a mi köztetek van, gyermekeikben elenyészszék.

Balia Ignác m. k. egyházi gondnok.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Pestmegye házában egy nagybecsű műeklye van kitéve közszemlére: Somlyai Báthori András bírnok és volt erdélyi fejedelem roppant rézműsora ily felirattal: „Magnifico domino Andreae Bathori de Somlyo candidati Romae. Anno 1593.” A somlyói Báthori család czimerével. Ezen műeklye — a „Sürgöny” szerint — kis-gecei harangöntő László Károly tulajdona, ki azt jutányos ár mellett kész átengedni bármely hazai intézetnek.

— A pesti fiatalok darab idő óta különös szorgalmat fejt ki a testgyakorlat minden nemében. A „L.” szerint majd mindennap lehet őket látni, hogy könnyű nyári mezben, többnyire veres övvel, a kies Margit szigetre mennek s ott egyéb időtöltésen kívül a vívásban gyakorolják magukat.

— Krassó megye bizottmánya sajtóperrel fenyegeti a „Don. Ztg.”-ot, ha irójának kiadása mellett vissza nem vonja azon közleményét, melyben valólanul volt állítva, miszerint egy jegyző azért fosztott meg hivatalától, mivel elég merész volt, egy megyei eskütt parancsának ellenére császár ő felsége arekéztét szobájából el nem távolítani. A megye hebizonyítja, hogy a szóban forgó jegyző folytonos részegkedése s hivatalra alkalmatlan voltáért tételt le.

— A hírlapok két szökevény császári katonatiszt nyomozóleveleit közlik. Egyik Barta Imre főhadnagy, a ki lakbelyéről, N. Mihály zemplénmegyei helységéből, a másik Schmidt Károly alhadnagy, ki Brünuből távozott el hirmélkül. Ha szept. 28-ig nem jelentkeznek, haditörvényszéki eljárás fog ellenük alkalmaztatni.

— A „M. S.” azon tudósítását, miszerint hazánk Királyhágón inneni részében is már ki van tűzve a 14 napi határidő, melyen tul katonai erő fog alkalmaztatni az adó felbajtására, következők észrevétellel kíséri: „ohajtanók, hogy Királyhágóntul véreink a még most levihatalatlan nyers erő előtt meghajolva, az adónak nevezett barátsot a fegyveres hatalom megérkezéseig nygjan ne, de akkor minden további búzalkodás nélkül fizessék be: így az elv becsületesen meg lesz óva a nélkül, hogy háztűzünket a Királyhágón tul tapasztalt vérázító embertelenkedések martalékaul adnók s magunkat meddő ellenállási ösztönből bõrig kopszattatnók.”

— A budai népszínházat építik. E hó 15-én már 200 munkás dolgozott rajta.

— Szögyényi m. udv. alkanczellár ő mltgának a mult napokban sulyos rosszullétéről híreket közöltek a lapok. Most örömlünk az azt olvassuk, hogy ő mltga egészen jobban van annyira, hogy az ez időszert oly nagy fontosságú kormánytanácskozásokban is részt vehet.

— Zsedényi udv. tanácsos ő mltgáról azt írják, hogy Bécsből elutazott a magyarország evang. egyházi gyűlésre.

— Bécsi lapok alaptalanok nyilváníják azon hirt, mintha a pesti cs. kir. rendõrség feloszlattatnék. Eppen ellenkezőleg a cs. rendõrniszterium a m. udvari kancelláriának e tárgyban azt felelte, hogy e kérdés végleges eldöntését a mostani válságos idõkben korainak tekintik, miért is függõben marad.

— A katonai határõrvidékiek emlékiratot nyújtottak be a horvát országgyűléshez, miképen lehetne köztük a katonai intézményeket eltörölni. Az emlékirat igen részletesen van kidolgozva, még a leendő új felosztásra, a megyék elnevezéseire is kiterjed.

— Gyöngyösön június 1. óta hét tüzeset volt. A lakosság oly remült, hogy sokszor egy kiáltásra vagy harangóraütésre ijedten ugrnak fel ágyaikból.

Gr. Teleki Sándor hazánkfiának Comóban történt balesete csakugyan valósul. A bõsz ló, mely levette, keresztül rohant rajta, két oldalasontját eltörte s tüdõjét is megsértette. Azonban, mint a „M. S.”-nak írják, köszönet a gondos ápolásnak, már veszélyen kívül van, csak nyugtalan vére engedné, jobbra fordultáig ágyában maradni.

— Ugyanazon lapnak Olaszhonból kapott tudósítása szerint a magyar legio jelenleg a nápolyi fölkelõk ellen sikerrel mûködik; e hó 11-dikén 1200 at szalasztott szét és koncizt le Avellinonál. Vezére Ihász Dániel. Mogyoródi az Acquinai államaszó tartalék parancsnoka. Vetter Gennában egészen visszavonultal. El. Bethlen Gergely tábornokál lett kinevezetése óta egy idõre szintén visszalépett az activ szolgálattól. Csernatoni titkára Türr tábornoknak.

— A kir. fõkormányzónál Pap Elek fizetési irnoknak. A fõszámvevõségnél ingrossisták: Farczádi József, Szekes Antal, Biró Miklós, Szentes József, Csath Sándor, Jekely József, Mezei András, Fekete József, Galiszer Károly, Benel Ferencz, Moldován János kinevezettek.

— Debreczen városa, a visszalépett Révész Imre helyébe, mintán Kõnyves Tóth Mihály és Oláh Károly előre lekõszöntek, egyhangulag Csányi Dánielt választotta országgyűlési képviselõjévé.

— Csúzy Mihály becselhelyi földbirtokosnál a mult napokban nagyszerû rablás követtetett el. Különléle pénznekben 90 ezer forint körüli összeget vittek el tõle. A rablók, rögtön agyonlõvésseli fenyegetésen kívül, udvariasok voltak, még francziául is beszéltek. Legújabb pesti lapok szerint a fõvárosi kapitányság eszélyes eljárása következtében egy azon rablás elkövetésével igen terhelt egyént elfogtak és Becsehelyre kísérték.

— Pesten ily címû könyv jelent meg: „A magyar hadsereg, mint szervezendõnek képzeli Ivánka Imre.” Szerzõ rovatozott táblákkal világosítja adja elõ, mint tartja õ a nemzeti hadsereg felállítását leggyorsabban s legsikeresebben létesíthetõnek s minõ szervezetet ohajt annak adatni.

— Zágrábból távozzák Pestre jul. 16-ról: Az országgyűlés a részletes vitát a központi választmány indítványa felett befejezte. Elhatározta az országgyűlés végzését az unio kérdésére nézve mind õ felségével, mind a magyar országgyűléssel közölni. A kilépõt képviselõkre és mágánokra nézve Vranicani indítványozza, hogy a mágánok kilépõt öröndetes tudomásul vétetik; a kilépõt képviselõk helyébe újak választandók, a fõispánok ha nyolcz nap alatt vissza nem térnek, kimaradásuk lemondásnak tekintetik; az örökös fõispánság eltöröndõ. Ezen indítványok feletti vita még nem fejeztetett be.

— A czukorgyári részvényesekhez. Rendkívüli akadályok gátolák eddigig a biztos helyen letéve lévõ részletnek ki nem oszthatását; melyek nagyrészen elhárita lévén: most az elnök távolléte s a tudva nem lévõ részvényesek jogának elõvitése iránti kilátásban lévõ hivatalos tárgyalás áll útjába a kiosztásnak, — augusztus 10-éig — úgy hisszük — minden el lesz hártva, s akkor az osztalék kinek-kinek kiadatik. Meltõtassanak a tisztelt részvényesek nem gyanakodni s nem gyanusitni mást, mint a lehetetlenséget.

A liquidáló bizottság jegyzõje.

POLITIKAI HIREK.

— Páris, jul. 16. Herczeg Czartorysky Ádám tegnap meghalt.

— Baden-Badenbõl kelt tudósítások szerint Becker a merénylet okán azt jelenté ki, hogy õ a porosz király személyesen becsüli, de nem tartá képesnek arra, hogy a német feladatnak megfeleljen. Egy hasonló tartalmu levelet hordott magánál. Állítja, hogy nincsenek büntérsai.

— London, jul. 15. A porosz király elleni merényletrõl tegnap Osborne-ba érkezett tudósítás következtében a

porosz koronaherceg tüstént Baden-Badenbe utazott el; azonban rövid idõn visszatérnd Osborne-ba. — A „Times” jelentí, hogy Russell lord legközelebb a királynõ által felsõházi taggá fog kinevezettni.

Lipsee, jul. 15. Ama Becker nevû diák, a ki a porosz királyra lőtt, 21 éves s elõbb Bécsben tanult. Lipseei lakát lepecsételték.

— Baden-Baden, jul. 15. A porosz király még tegnap sétakocsizást tett. Este fáklászene, délben Tedeum.

— A „Persev.” írja Nápolyból 14-rõl, hogy a csapatok és a fölkelõk között összeitkõzés volt Terra di Lavoro, T. di Molise tartományokban és az abruzzokban. A persanói erdõben 100 s T. di Lavoroban 400 fölkelõ összpontosult.

— A Mirés-féle pénzügyi per, f. hó 11-kén végeztetett be. A fõvádlottak, Mirés s Solar — ez utóbbit makacs-ságból — öt évi fogságra s 9000 frtnyi pénzbírságra, mint a büntetés maximumára ítéltetett, a törvényszék a vád egyik lényeges alapját, a csalást elismervén. Simeon gróf, a felügyeleti tanács elnöke polgárilag felelõsnek nyilváníttatott, s Mirés s Solárral egyetemlegesen a költség megtérítésére ítéltetett. Pontalba, Porret és Chassepot a vád alól fölmentettek.

— A „Courrier du Dimanche”-nak Franciaországban valami afféle irnak, mintha a porosz király tûrkérséinek sikerült volna az osztrák és orosz uralkodókat „tûkeltesen kibékíteni.” A közeledést a lengyelországi dolgok állása idézte volna elõ. Ausztria, Porosz- és Oroszország véd- és dacz-szövetséget kötõtek egymással a kül- és belforradalom ellen. E tudósítás Párisban nagy figyelmet gerjesztett s ez okból visszatétéssel szemlélik, hogy jelenleg Badenben olyan felhivatalosféle congressus tilt össze, mely talán egészen jelentéktelen volna a mostani határozatlan viszonyok közt, ha Ilona és Leuchtenberg szintén nem volnának ott jelen.

— Abdul-Aziznak trónraléptérõl azt jegyzi meg a „Times,” hogy igaz ugyan a közmondás, mely szerint új seprõ jól seper, de az ozmán birodalom új uralkodójára nézve mégis kedvezõ jósálat mond, s ugy vélekedik, hogy egy kissé nyakas és erélyes türök sokkal jobb egy nyomorúságos teremtménynél, ki semmi nézetrel és semmi ösztönnel nem bir.

— Az „Independance” turini levelezõje, a ki egy látszik igen jól van értesülve, a magyar ügyben irt közelebbi levelében azon nézetét fejezi ki, hogy ha a bécsi kormány megmarad a reichsrathban kimondott elvek mellett, a Deák-adresse tárgyában Magyarországon nyilvánítt egyértelműség az ellenállás módjaira nézve is nyilatkozni fog. A magyar legiohoz folyvást érkeznek uj jencok, noha a forradalom vezerei elhatározták, hogy többé ne buzdítsák a kivándorlást e célra most. A segédhad Nocera-ban állomasoz, s áll gyalogság, lovasság és tüzérségbõl.

— Az olasz parlament mintegy három hét óta mindennap reggel 7 órakor gyűl össze, s d. u. egy óráig tanácskozik. Három órakor ujra kezd az ülést, mely esti 7 — 8 óráig tart. Az éj egy részét is a különféle bizottmányok ülésai foglalják el. Mindez egyszertien, fitogatás és önzés nélkül foly.

— Cialdini megérkezett Nápolyba, Durando meg Turinba. Az olasz hadseregbe sorozott nápolyi katonaság közt nagy hajlam mutatkozik a megszökésre. Nem tesz nekik az addig nem ismert fegyelem, s mostanság sok csalogató ügynök is környezi. A bagolnói nemzetõrség nem rég 8 ilyen szökevényt fogott el, a kik Velenczébe akartak áttállanni.

— Areze gróf 10-dikén visszaindult Turinba; Vichy nem látogatja meg. Egyébíránt a franczia császár kitûnõleg fogadta, s igen meg van elégedve azon szivességgel, melyben Fontainebleau- és Párisban részesült. A császárral már régebrõl személyes baráti viszonyban áll, s a császárné ebédre hivatta; ezenkívül a becsületrend nagy szalagjával díszítettetett fel.

— Cassilla eddig Turin polgármestere, a közép olaszországi tartományok kormányzójaul nevezetett ki.

— Napoleon herceget és nejét, Klotild hercegnõt, Missinába várják.

— Az umbriai tartományi tanács Cavour emlékoszlopára 100,000 frankot rendelt, s az elõkészületek feletti tanácskozásra hat tagu bizottmányt nevezett ki.

— „Patrie”, mely oly határozottan mondá ki érdeklõdését s rokonszenvét a lengyel nemzet iránt, egy új tudósítás nyomán írja, hogy bár az új reformok korántsem elégítik ki a népet, a nagyobb rész szükségesnek tartja annyiban engedni, hogy elfogadja a választási törvényt, hogy ennek nyomán kerültek is megyei municipális hatóságokat nyerjen. Csakhogy a mostani kormányhivatalnokok még mindig késnek a választási lajstrom közzétételével. — A nép között egyebíránt egy kiáltvány forog közkézen, melynek a rendõrség nem bír még nyomába jutni. Fel vannak abban hozva a lengyel nemzet elidegeníthetlen jogai a függetlenségre, s a nép erkõlcsi, szenvedélyes és kitartó ellenállásra szólítatik föl. Más felõl óva inti a népet, ne elégedjék oly demonstratiókba, melyek összeitkõzésre vezetnének. Ezek csak compromittálnák a helyzetet, és csüggesztõleg hatnának a legbátrabbakra is. — Wielopolski marquisban, e született lengyelben, kirõl fölítették, hogy Oroszország szolgálatába állván, a két nemzet közti kibékülésre törekszik, csatlakoztak a lengyelek. — „Bajos”, mond a „Patrie”, komolyan számítani a helyzet javulására, s a felelõség a jövõért egyedül a sz.-pétervári kormányra sulyosul.

— „La Girondo” hírlap egy június 30-ikáról Sz.-Pétervárról vett levelet tesz közzé, mely szerint kis-Oroszországban, mely régen sokáig vitatott terület volt Orosz- és Lengyelország közt, nagy izgatottság uralkodik. A nép, ha nem is éppen a Lengyelországhoz való visszaesatoltatást, de hajdani jogait és tartományi állását kívánja vissza. Oroszország más kormányzóságában is, hir szerint fegyveres népoportulások történtek, melyek a „szabadság”-ot éltették — s karhatalommal kellett szétoszlítani. Penza tartományban, mely egyike a legfélreesebbeknek, legkomolyabb volt ez izgatottság. Egy faluban 5000 paraszt gyűlt össze, s ott magkacsul védte magát a tartományi katonaság ellen, mely csak egy álló napi rendszeres esata után tudott erõt venni rajta

